

KITEKINTŐ

Válogatás a mai jugoszláviai ruszin költészetből*

NIKOLA SANTA

ÖRÖKKÖN REMEGŐ HÚR

Hallgatom, hogy törik a talp alatt a gabonaszár,
a ragadozót, ki zsákmányra les –
az örökkön remegő húrt.

Hallod ezt a zenét?
Sokan felperzselődtek ritmusának megfejtése közben.

Ez a sebzett vad légzésének ritmusa,
a forró olajból kipattanó törpeharcsa idegrángása
és az élve megnyüzött bárány vonaglása.

Milyenek lesznek a haldokló Föld görcei?
Nézi majd valaki tűnődve,
esetleg megjegyzi?

Kié ez az álom?
Kit kell felébreszteni,
alkohollal csökkenteni lázát,
kit megvigasztalni?

* A szövegeket Vladimir Garjanszki ajánlotta

Ki lehet-e törölni a mezei nyúl szeméből
a riadalmat, aki gyökér után kutatva
egy hófúvott kutyaházban találja magát?

Z V O N I M I R N Y A R A D I

HULLÓCSILLAG

Mély álomba zuhantam, akár a cipő vagy a zseb
mélyére. Hideg kő az én tüzem. Kiáltásom
nem visszhangzik, lelkem füstje
szembenem nem álmodik.

Néha az óra beszélget velem, vagy árnyékkal?
Pillanatokra elfelejti magányát.

A szavak sötétséggel dulakodnak. Az éjszaka leszűri
vérem vágyait. Ó, én bölcs-szeszélyes vérem,
miért nem alszol, mikor én ébren vagyok,
miért nem fordulsz másik feledre.

Fénylek. A sötétség tengerében, mint a dal.
Útjelzővé válok. Jobb kezemben út és cél.
Magam mögött hagyom a holnap gondjait.

V L A D I M I R G A R J A N S Z K I

NAIV JEGYZET

Mit kezdeni az emberrel, ki néhány órát alszik
vagy virraszt elővigyázatosságból. Hajnal 4 és 6
között pedig összehívja minisztereit és munkatársait.
Aztán elindul bejelentetlen mindennapi látogatásaira:
minisztériumokba, vakondlyukakba, darázsészkekbe.
Mit tenni az egyre zárkózottabb és gyanakvóbb baráttal,
aki mint Márquez regényének, A pátriárka alkonyának
főhőse, mindent személyesen akar ellenőrizni, látni.
Mit tenni azzal, ki nem hisz senkinek,
és mindenkitől fél, és késő este, mielőtt

elaludna, telefonon felhívja parancsnokait,
ellenőrzi a pillanatnyi hadállást.
Mit tenni a fénymesterrel,
a megolajozott forgószínpaddal, az áramkörrel,
a toll-lábakkal, a politikai elítéltek formalinban
őrzött heréivel, melyeket kifinomult
nagyságák szopogatnak
bebörtönzött szemekkel,
flegmatikus jegyzetfüzettel?

NATALIJA KANYUH

MINT EGY BÚTÓL HARMATOS TÖRTÉNET

minden olyan váratlanul kezdődött:

hideg nap volt, hidegebb annál a napnál is,
amikor majd nem lesz a világon biztonságos és
nyugodt hely, ahol gyógyíthatod sebed,
és amikor hiába a tollréteg...

Még rá sem gondoltam,
s máris ott álltam lemeztelenítve az ajtóban:
valami tejsokoládé-illatba
rejtett mosoly csalogatott, húzott,
és most leng az ajtó mögöttem... Becsukjam,
vagy hagyjam beáradni e fagyos levegőt tüdőmbe?

Nem tudom egészen becsukni, mert az ajtókulcsot
keservemben feldobtam, fel, egy szürkefehér felhő felé,
a magasba, jaj, mennyi erő volt jobb karomban:
csak repüljön, hadd tudja meg,
mit jelent szárny nélkül repülni,
és szárny nélkül földet érni,
gondatlan szavakat vonszolni maga után,
és új vágyakat bennük, új erőt...

... És van még valami, amin nem változtathatok:
az ajtó most már semmitől sem óv meg,
a kulcslyuk most másoknak jelent perspektívát,

számomra, azaz részemről,
csak sötét üresség;
fekete, mint a várakozás a töksötétben;
fekete, mint a kéz, amely idegen könnyet sohasem töröl;
fekete, mint az értetlenül elveszett kulcs bosszúja;
fekete, mint a magányos halál...

Fényvesi Ottó fordításai

